

Energiepact Heemstede

Programmakader

Aanleiding

De klimaatopgave en de huidige energieopgave vragen om een versnelling van de energietransitie in Heemstede. Het college stelt voor om een bedrag van € 4.400.000 toe te voegen aan een bestemmingsreserve Energietransitie en dit besluit voor te leggen aan de raad.

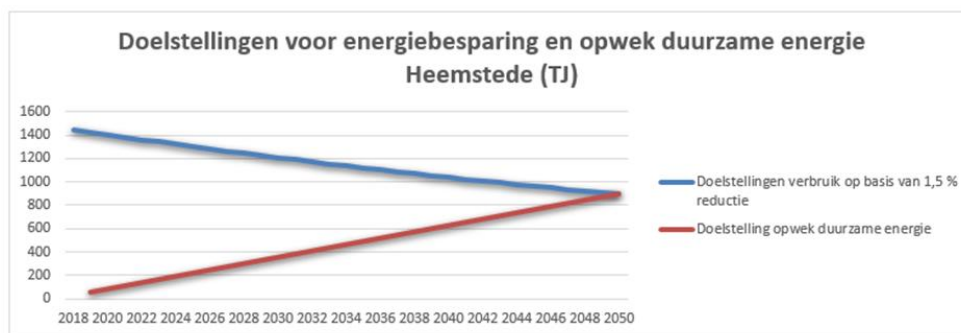
Het voorstel is om € 4.400.000 te onttrekken uit de algemene reserve en deze toe te voegen aan een bestemmingsreserve Energietransitie. In dit programmakader leest u op hoofdlijnen hoe het college de middelen uit de bestemmingsreserve Energietransitie wil inzetten voor energiebesparing en opwek van duurzame energie. Het gaat om grote investeringen met direct effect op het versnellen van de energietransitie (eerste thema uit de Nota Duurzaam Heemstede). Het gaat om projecten die binnen het huidige Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022-2023 niet bewerkstelligd kunnen worden.

Klimaatopgave in beeld

Om de opwarming van de aarde tegen te gaan moet de uitstoot van broeikasgassen (CO₂) worden teruggedrongen door minder vervuilende brandstoffen te verbruiken. Door enerzijds de vraag naar energie te verminderen en anderzijds het aanbod duurzame energie te vergroten zet de energietransitie in op het verminderen van de CO₂-uitstoot. Internationaal en nationaal zijn afspraken gemaakt over het terugdringen van de CO₂-uitstoot. Deze zijn in de Nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 vertaald naar lokale ambities en doelstellingen:

- De gemeente Heemstede streeft naar een klimaatneutraal en een aardgasvrij Heemstede in 2050

Om de CO₂-uitstoot te reduceren moet onder andere het energieverbruik in Heemstede worden teruggedrongen. De grootste opgaven op gebied van energiebesparing liggen voor Heemstede bij het verduurzamen van de gebouwde omgeving. De gebouwde omgeving is goed voor circa 70% van het energieverbruik in Heemstede en daarmee verantwoordelijk voor ongeveer 70% van de CO₂ uitstoot. Meer dan de helft van het energieverbruik in de gemeente gaat naar de woningen. Het opwekken van duurzame energie is een gelijkwaardig grote opgave. In 2018 werd 3,5% van de verbruikte energie binnen Heemstede duurzaam opgewekt. In 2050 willen we dat 100% van de energie duurzaam wordt opgewekt. De opgave tot en met 2030 is uitgewerkt in de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid.

Figuur 1 Opgave Energietransitie Heemstede

Energiepact Heemstede

Programmakader

Het programmakader

Het doel is zoveel mogelijk impact maken binnen de klimaatopgaven en de meeste klimaatwinst genereren. Voor meerdere generaties en voor wijken, buurten of groepen Heemstedenaren worden de Eneco-gelden ingezet voor de volgende programma onderdelen:

1. Hernieuwbare energie(infrastructuur)
2. Impulsmaatregelen energietransitie
3. Een klimaatchallenge

1. Hernieuwbare energie(infrastructuur): Zonneparking en batterij weekmarkt

Om invulling te geven aan de klimaatopgave ligt een grote uitdaging in het grootschalig opwekken van hernieuwbare energie en het aanpassen van ons energiesysteem/infrastructuur. Daarom zetten we de Eneco-gelden in voor energieprojecten met grote impact ten behoeve van de energievoorziening en infrastructuur. Op deze manier draagt deze investering bij aan een significante CO₂ reductie. Omdat het om zichtbare projecten gaat, dragen deze bij aan de bewustwording van de inwoners van Heemstede.

Zonneparking sportpark Groenendaal

Op dit moment loopt het project Zonneparking Heemstede. Doel is een grootschalig zonnepark met een grote capaciteit waarvan de opwek wordt ingezet ten behoeve van zoveel mogelijk Heemstedenaren. Binnen het project zonneparking hebben inwoners onder meer meegegeven dat het park een groen karakter en een ontmoetingsfunctie krijgt. Het doel is om alle vijf thema's uit de Nota Heemstede Duurzaam mee te nemen in het project. Dus ook ecologie, klimaatadaptatie, circulair en duurzame mobiliteit naast energietransitie.

Potentiële opwek van de zonneparking is 550.000 kWh daarmee kan jaarlijks 102.900 ton CO₂-uitstoot worden vermeden. Waar mogelijk wordt een koppeling gemaakt met het verduurzamen van het zwembad. In 2018 werd 3,5% van de verbruikte energie binnen Heemstede duurzaam opgewekt. In 2050 willen we dat dat 100% van de energie duurzaam is opgewekt. Om lokaal invulling te geven aan de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ) zetten we in op grootschalige opwek van zonne-energie op parkeerterreinen en grote daken.

Batterij duurzame energie weekmarkt

We stellen een verplaatsbare batterij beschikbaar voor de weekmarkt. De batterij wordt opgeladen met zonne-energie binnen de gemeente Heemstede.

Proces en planning

In eerste kwartaal van 2023 worden de schetsen voor de Zonneparking gedeeld met alle inwoners uit Heemstede. Dit doen we met het online platform 'OpenStad' voor samenwerking en inspraak. Inwoners kunnen reageren en aangeven welk ontwerp hun voorkeur heeft. De resultaten hiervan worden gedeeld met de raad waarna het verdere proces ter besluitvorming wordt aangeboden. Uitvoering en realisatie vindt plaats in 2023 en 2024.

Energiepact Heemstede

Programmakader

Daarnaast wordt in het eerste kwartaal van 2023 het idee om een verplaatsbare batterij voor de weekmarkt beschikbaar te stellen verder uitgewerkt. Voordat over wordt gegaan tot realisatie van de projecten wordt een voorstel aan de raad aangeboden. In dat voorstel wordt opgenomen hoeveel budget nodig is uit de bestemmingsreserve energietransitie.

2. Impulsmaatregelen energietransitie: lokale energie-initiatieven, subsidie-regeling sport, onderwijs, cultuur, overig maatschappelijk vastgoed

De gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor 72% van de CO₂-uitstoot in Heemstede. In 2020 ging het om 61.743 ton CO₂ verdeeld over de volgende sectoren:

- Woningen (45.769 ton CO₂)
- Commerciële dienstverlening (8.225 ton CO₂)
- Publieke dienstverlening (7.749 ton CO₂)

Er zijn weinig tot geen financiële regelingen speciaal voor kleinschalige, collectieve energie-initiatieven. Voor het verduurzamen en isoleren van de bestaande woningvoorraad is budget beschikbaar gesteld door de rijksoverheid (zie onder andere Aanpak energieopgave Heemstede 1^e fase). Het gaat in dit geval vaak om kleine isolatiemaatregelen voor individuele huiseigenaren of huurders. Deze regelingen kunnen niet gebruikt worden om grote en ingrijpende maatregelen te treffen om de energietransitie aan te jagen. Daarnaast vallen (sport)verenigingen en scholen buiten deze regelingen. Om grote stappen te zetten in de energietransitie in de gebouwde omgeving zetten we de Eneco-gelden als volgt in:

Lokale energie-initiatieven

Het hoofddoel is om woningeigenaren en particuliere verhuurders actief te stimuleren en financieel te ondersteunen om gezamenlijk aan de slag te gaan met de energietransitie. Dit kan zijn energiebesparende maatregelen en/of de transitie naar duurzame (warmte)bronnen. Het gaat om het financieel ondersteunen bij planvorming of bij de aanschaf van een duurzame warmtebron. De doelgroep hiervoor zijn VvE's of een groep in een straat/gebied. In eerste instantie is deze regeling vooral bedoeld voor de ondersteuning van de planvorming. Als de regeling succesvol blijkt dan onderzoeken we de mogelijkheid om de uitvoering van de plannen te subsidiëren.

Subsidieregeling voor energie-initiatieven sport, onderwijs, cultuur en overige maatschappelijke organisaties.

Veel (sport)verenigingen, scholen culturele- en maatschappelijke organisaties hebben de middelen niet om te investeren in duurzaamheidsmaatregelen. Een aantal scholen moet bijvoorbeeld nog jaren wachten voor zij volgens de planning van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) kunnen verduurzamen. Om alle groepen op korte termijn te helpen, ontwikkelen we een regeling waarmee zij deels gecompenseerd worden in het nemen van duurzaamheidsmaatregelen.

Proces en planning

In het tweede kwartaal 2023 worden beide subsidieregelingen uitgewerkt en voorgelegd aan de raad waarna de regeling kan worden opgesteld. Dit betekent

Energiepact Heemstede

Programmakader

dat in maart 2023 een voorstel met voorwaarden voor de regelingen is uitgewerkt. Indien de regeling voor lokale energie-initiatieven een succes blijkt te zijn, volgt daarna een nieuw voorstel voor de (financiële) ondersteuning van deze initiatieven.

3. De klimaatchallenge Heemstede

We maken graag gebruik van de kennis en expertise van onze inwoners bij het oplossen van de klimaatopgave in Heemstede. Omdat ook bewustwording een belangrijke rol speelt in het tegengaan van klimaatverandering vragen we inwoners om met concrete projecten te komen. We vragen om met oplossingen te komen die een collectieve impact hebben op het besparen van energie en/of inzetten op de opwek van duurzame energie. Daarom dagen we de inwoners van Heemstede uit om met voorstellen te komen om een deel van de bestemmingsreserve Energietransitie in te zetten voor de klimaatopgave.

Proces en planning:

In het tweede kwartaal van 2023 is het voorstel gereed om voor te leggen aan de raad. Hierin wordt de uitwerking, de voorwaarden, het proces en de planning van de regeling opgenomen.